

Hvordan unngå oppdrett i fjorden?

Fiskeoppdrett i åpne merder beslaglegger fjordarealer og gir utslipp. Kommunene har vetorett fra starten: Om ikke kommunepolitikerne regulerer sjøareal til oppdrett, kan det heller ikke legges anlegg der.

Oppdrettsindustrien i Norge er gigantisk. For hver ville laks finnes det over 1000 oppdrettslaks langs den norske kysten. Det er om lag 1000 aktive steder for oppdrett av laks og ørret i sjøen, og gjennomsnittet er 7 merder per sted.

Truslene fra oppdrettsnæringen er store, både for miljøet i fjordene våre og for villfisk. Oppdrett er en viktig næring langs kysten som gir store inntekter til enkelte selskap. Men vi kan ikke godta utvidelser av en næring som ikke tar miljøhensyn.

Flere kommuner takker nå nei til nye oppdrettsanlegg.

CODE GRUNNER FOR Å SI STOPP TIL MER OPPDRETTSAREAL:

- De beslaglegger areal og muligheter fra andre næringsinteresser som fiske og bærekraftig reiseliv.
- Åpne merder gir store næringssaltutslipp, noe som gir overgjødning og nedslamming som gir rått bunn og lurv i fjæra.
- Det er få lokale arbeidsplasser i driften av moderne anlegg.
- Åpne oppdrettsanlegg er hotspots for spredning av sykdommer, parasitter og forurensning til villfisk.
- Dyrevelferden i bransjen er generelt ikke akseptabel, og rømminger kan ødelegge villfiskstammer.

Slik kan kommunen redde natur fra oppdrettsindustri

Det er Fiskeridirektoratet som deler ut oppdrettskonsesjoner, statsforvalter som gir utslippstillatelser og fylkeskommunen som tildeler lokaliteter – og alle anlegg trenger også tillatelse fra Mattilsynet. For alle disse tillatelsene er kommunen kun en høringspart blant mange andre. Men før et selskap overhodet kan tenke på å søke slike oppdrettstillatelser i en kommune, trenger den et positivt arealplanvedtak fra kommunepolitikere. Akvakulturloven har nemlig en såkalt samtykkeparagraf, her beskrevet av jusprofessor Ole Kristian Fauchald:

I akvakulturloven § 15 som videre presisert i laksetildelingsforskriften § 8 og § 30 fremgår det utvetydig at fylkeskommunen ikke kan gi lokalitetsklarering i strid med gjeldende arealplan. Akvakulturloven § 15 utelukker videre at ansvarlige myndigheter kan gi akvakulturtillatelser i strid med gjeldende arealplan, med mindre det «foreligger samtykke» fra vedkommende planmyndighet. Et slikt samtykke vil måtte følge de regler som gjelder for å gjøre unntak fra planvedtak og vil etter forholdene kunne gis gjennom vedtak om dispensasjon (plan- og bygningsloven § 19-2) eller mindre planendring (plan- og bygningsloven § 11-17). Disse vedtakene fattes av kommunen og må foreligge før

det kan gis akvakulturtillatelse.

I praksis betyr dette at det er kommunepolitikere som enten åpner for eller blokkerer for oppdrett i sin kommunes sjøarealer.

TIPS 1. KOMMUNEPLANVASK

Skaff flertall for en formulering i kommunens planstrategi om at alle gamle, utnyttede oppdrettsarealer skal fjernes fra kommuneplanen.

TIPS 2: NYE AREALER, NEI TAKK

Oppdrettselskap hiver inn masse nye forslag om oppdrettsområder så fort kommuneplanene kunngjøres for innspill til rullering, gjerne hvert fjerde år.

Forslag om nye utbyggingsområder må alle konsekvensutredes før de eventuelt kan legges på høring og vedtas. Sil bort nye naturfiendtlige oppdrettsforslag allerede her, tidlig i planprosessen!

Oppdrettsområdene som fjernes eller avvises, bør erstattes med arealformål der akvakultur eksplisitt fjernes. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsoner. Underformål: ferdsel, farleder, fiske, drikkevann, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon, men uten akvakultur.

TIPS 3: IKKE GI DISPENSASJON

Den overordnede arealplanen er til for å følges. Ingen har krav på å få godkjent noe byggetiltak eller reguleringsplan som er i strid med kommuneplanen.

Les mer:

Naturvernforbundet veileder (2023): [Slik kan kommunepolitikere redde norsk natur!](#)

Nettside Naturvernforbundet (2022): [Oppdrett](#)

Statlig veileder for kommunene: [Planlegging i sjøområdene, inkludert kapittel om kommunenes avklaringer for akvakultur](#)

[Leserinlegg i Nordnorsk Debatt med eksempler på kommuner som velger å være oppdrettsfrie eller stille strenge krav til nye anlegg](#)